

Almindelige Resultater.

Af

Anna Bugge.

Naar jeg skal levere en Oversigt over Resultaterne af den Rejse, Hr. Folketingsmand *F. Bajer* og Frue og jeg netop nu har foretaget i Anledning af Fredssagen, saa er det kun som Stedfortræder for den ene eller den anden af mine Rejsefæller. Og det er oven i Købet som en slet Stedfortræder, idet denne Rejse for mig i langt højere Grad var til egen Lærdom og Optugtelse, da jeg jo staar fuldstændig uden de Forudsætninger, som et langt, personligt Arbejde i Sagen giver. Grunden til, at jeg alligevel kommer til at gøre dette, er bare den, at jeg har én Fordel frem for mine Rejsefæller, nemlig mere Tid.

Hovedformaålet for vor Rejse var den internationale Freds- og Frihedsligas Kongres i Neufchatel. Vi havde ventet, at denne Kongres skulde vare i to Dage; den kom kun til at vare i 5 Timer. Delvis havde dette sin Grund i, at den var saa udmærket forberedt; ikke alene alle Indledningsforedrag, men ogsaa en stor Del af de øvrige Foredrag var paa Forhaand udarbejdede og anmeldte. Men den væsentlige Grund til, at det hele kunde afgøres paa saa kort Tid, var den, at man i Virkeligheden aldrig kom til nogen dybere gaaen ind paa noget af de paa Dagsordenen staaende Spørgsmaal. Det første af disse var: *Retten til Krig*, indledet af Ligaens Sekretær, Fru *Marie Goegg*. Foredraget endte med en Resolution, hvori udtaltes en fuld Nægtelse af Nationernes Ret til at føre Krig, uden for lovligt Selvforsvar. Af Hr. *M. Revon*, Dr. juris, blev foreslaaet et Amendement, hvorved henvistes til Overensstemmelsen mellem Nationernes Ret til Selvforsvar og Principet om Nødværge i den almindelige Strafferet. Ingen havde noget at indvende hverken mod Resolutionen eller mod Amendementet, og begge bleve altsaa vedtagne uden videre Debat.

Næste Sag var Forslag om Afholdelse af en international Fredskongres i Paris næste Aar under Udstillingstiden, ligeledes indledet af Fru Marie Goegg. Sandsynligvis er det allerede bekendt for »*Hvad vi vil*«s Læsere, at der under den internationale Udstilling i Paris 1889 ogsaa vil dannes en Afdeling for Samfundsvidenskab, idet det er besluttet, at alle Selskaber eller Foreninger for Studium eller praktisk Fremme af sociale Formaaler skal indbydes til at udstille deres Skrifter, Modeller, Tegninger osv., og ligeledes til at tage Del i de internationale Konferencer angaaende disse Emner. Under denne Afdelings 3die Sektion (Nationaløkonomi) har nu Fredsforeningerne faaet Tilladelse til at udstille deres Ting, og Medlemmerne af den vordende Kongres vil derigennem faa Anledning til at studere Fredssagens Historie fra dens første Begyndelse. Resolutionen vedtoges enstemmig og uden Debat, og Ligaen paatog sig at sætte sig i Forbindelse med alle de øvrige eksisterende Fredsselskaber, for at ordne det fornødne i Sagens Anledning.

Det 3die Spørgsmaal var: *Freden ved Opdragelse*. Her leverede Hr. Revon et meget dygtigt Indled-

ningsforedrag, hvori han særlig dvælede ved det af Hr. *H. Molkenboer* i Bonn foreslaaede internationale Undervisningsraad, men polemiserede med den Ide, at Medlemmerne af dette Raad skulde udnævnes af Regeringerne. Dette vilde medføre en Fare for Sagen selv og var desuden fuldstændig impraktikabelt, da jo i al Fald adskillige Regeringers Stilling lige over for Fredssagen mildest talt var problematisk. Af den engelske delegerede for *International Arbitration and Peace Association* Mr. *Fooks* blev der holdt et varmt Foredrag om Nødvendigheden af at paavirke og vinde de unge, et Formaal, hvorfor der maatte arbejdes baade af Hjem og af Skole. Signor *Salvadori*, Professor i Filosofi i Lodi, holdt ogsaa et langt Foredrag, hvori han især betonedede Ønskeligheden af et for alle Nationer fælles Sprog. Nogen egentlig Resolution blev ikke foreslaaet, da Ligaen allerede i 1885 havde vedtaget en saadan, hvori den udtalte sin Tilstutning til Hr. Molkenboers Ide, — med den samme Reservation lige over for Udnævnelserne, som af Hr. Revon forfægtedes. Derimod blev Salvadoris Foredrag besluttet oversendt til Centralkomiteen til nærmere Forberedelse og Optagelse til næste Aars Kongres.

Det sidste Spørgsmaal var: *Pressens Hverv*, indledet af Hr. *Umilta*, Professor i Nationaløkonomi ved Akademiet i Neufchatel. Som Italiener tog Hr. Umilta særlig Sigte paa fransk-italienske Forhold; men hans Ideers Anvendelse paa andre Forhold er let at fatte. Han mente, at Journalister fra de forskellige Lande, — særlig fra saadanne Lande, imellem hvilke der var et noget spændt Forhold i en eller anden Anledning, — burde komme sammen og tale med hinanden om de saare Punkter; mange Misforstaaelser kunde herigennem ryddes til Side, og der kunde opnaas Enighed om fælles Optræden og fælles Fremstilling. Men der var mange Hindringer lagt i Vejen for Journalisterne gennem deres Avisers Afhængighed af Partiforhold o. desl.; derfor foreslog han, at der rundt om i de forskellige Lande skulde dannes Centrer for international Fredspropaganda, og skulde dannes et Fond til Understøttelse af en uafhængig Presse, hvis Mandat skulde være at levere korrekte og nøgterne Fremstillinger af internationale Tvistemaal. Resolutionen vedtoges enstemmig uden Debat.

Kongressen sluttede med en Tale af Dirigenten, Hr. *Ducommun*, hvori han særlig dvælede ved Ligaens Historie. Efter Kongressen var Fællesmiddag med Skaaler i Mængde for alle mulige Ting.

Efter at have været i Vevey og Genève og rejst over Genfersø, Thunesø og Brienzersø drog vi til Lucerne for at opsøge Mr. *Hodgson Pratt*, Formanden for det ovenfor omtalte engelske Fredsselskab. Imidlertid traf vi ham ikke i Lucerne men derimod paa Rigi, hvor vi tilbragte et Par Timers Tid sammen med ham og en elsassisk Godsejer, forh. Deputeret og Diplomat, Hr. *A. Tachard*. Hodgson Pratt interesserede sig meget for den universelle Kongres til næste Aar, og særlig for at faa de tyske Fredsforeninger repræsenterede, da han mente, at dette vilde være et stort Skridt henimod bedre Forstaaelse mellem disse to Nationer, af hvem saa meget afhænger for den evropæiske Fred. I Frankfurt, hvor vi ankom nogle Dage senere, og hvor en Del Medlemmer af den derværende Fredsforening kom sammen til et